

Bir küçük virüs maskeleri sıyrıyor

FUAT AKYÜREK

Hemen hemen tüm dünya olağanüstü günlerden geçiyor. Korona pandemisi ortalığı kasıp kavuruyor. Şimdiden ölümler yüz bini aştı. İktidarlar çaresiz, halklar karamsar. Ama bu çaresizlik ve karamsarlık çıkışı olmayan bir yola girmekten kaynaklanmıyor. Çare de, çıkışta var. Ama çaresizlik ve çıkışsızlık doğrudan sistemden kaynaklanıyor. Yani kapitalist sistemden ve onun sağlığı da metaya çeviren işleyişinden, her koşulda artı-değer ve emek sömürsü üzerinden kar elde etmeden yaşayamayacak olmasından. Ama bu durum aynı zamanda kapitalist uygarlığın tüm pırlıtlısını, cilasını sıyrıp atıyor, yüzündeki maskeyi çekip çıkarıyor aynı zamanda.

Yukarıdaki koşul hemen hemen her ülke için geçerlidir, çünkü kapitalist sistemde mantık aynı yönde çalışır, ekonomi aynı biçimde işler. Bu nedenle ABD’de, İtalya’da, Almanya’da, İspanya’da, Fransa’da, İsviçre’de olanlar birbirinden çok farklı değil. Ne sermaye artı-değer sömürsünden, kardan, ne onların hükümetleri bu çarkı döndürmekten vaz geçmiyorlar. Bir süre sonra iktidarların ‘artık her şey kontrol altında, pandemi olağan gribe dönüştü, günlük yaşama dönüyoruz’ açıklaması yapması şaşırtıcı olur mu? Olmaz. Çünkü bugün pandemiye karşı hükümetlerin uyguladıkları politika adı konulmamış bir sürü bağışıklığı sistemidir. Yani ölen ölür kalan sağlar bizindir anlayışı.

Ama yaygın deyişi ile “kaderin cilvesi” dersek, sürü bağışıklığını ilk ortaya atan İngiliz Başbakanı Boris Johnson şu anda yoğun bakımda! Ama onun ve bazı zenginlerin tek tük de olsa virüsten etkilenmesi, virüsün “demokratlığının, sınıf ayrımı yapmamasının” bir kanıtı değil. Her felaketin insanları sınıf ayrımı yaparak vurması gibi bu virüste öyle vuruyor. Başta ya gafletten, ya boş bulunmaktan, ya da “halkçı geçinmekten” ileri gelen üst sınıf vakaları olsa da işin rengi belli olunca Sonlar tedbirlerini çoktan aldılar. Halktan izole lüks yaşamlarını sürdürüyorlar ve işçi ve emekçilere de çalışma yolunu gösteriyorlar. Elbette onların çalışma koşulları göz önüne alındığında hiç sağlanamayacak olan “kendinizi izole edin, yakın temastan kaçının” tavsiyelerini eksik etmeden!

Bu nedenlerden dolayı ‘salgından sonra hiçbir şey eskisi olmayacak’ demenin fazlaca bir kıymeti harbiyesi bulunmamaktadır. Çünkü sonra, yani gelecek bugünden yazılıyor. İktidarlar halkı eve kapatıyorlar ama onlar aleyhine kararları almaya devam ediyorlar. Salgın sınıf mücadelesini tatil etmiyor. Ama bu mücadelede şimdilik avantajlı olan iktidarlar ve büyük sermaye. Çünkü onlar oldukça organize ve ne tür adımlar atacaklarını çok iyi biliyorlar. Örneğin “yaşam normale döndüğünde” atacakları ilk adımlardan birinin uzun çalışmaları gündeme getirmek olacağını tahmin etmek için kahin olmak gerekmiyor.

Ellerinde kaynakları olanlar, yani dışarda ve içerde sömürü ve soygundan kendi payını fazlasıyla alan ülkeler, işçi ve emekçilerin geçmiş mücadelelerinin kazanımları ile elde ettiği hakları kısıtlayarak da olsa şu salgın günlerinde onlara küçük bir pay vermeye devam ediyorlar. Ama Erdoğan iktidarı gibi halktan para toplamaya çalışanlarda yok değil. Bu arada işin kötüye gittiğini gören ve bir sosyal patlama endişesi taşıyan her türden düzen muhalefetleri ve onların ideologları, ekonomistleri halka para dağıtın, paranız yoksa basıp dağıtın çağrılarını peşpeşe yapıyorlar.

Deprem günlerinde deprem bilimcilerden en çok duyduğumuz ve klişe haline gelmiş bir cümle vardır. Bu cümle deprem öldürmez, bina öldürürdü. Peki salgın günlerinde benzer bir cümle kurabilir miyiz? Elbette kurabiliriz, çünkü aslında öldüren korona değil, alınmayan önlemler, yerine getirilmeyen sorumluluklar öldürüyor. Hükmü sermaye ve onun iktidarları veriyor, infazı korona gerçekleştiriyor. Buna karşın işçi ve emekçileri suçlamaları da yakındır. Diyecekler ki “izolasyona uymadılar, yakın teması kesmediler.” Ama bunu diyenler işçi ve emekçilerin her gün iş başı yapması için onları zorluyorlar ve virüs için “ekonomiyi kapatmayacaklarını” ilan ediyorlar.

Öyleyse gelecekte her şeyin farklı olabilmesi için bugünden kesin ve gerekli tutumu almak zorunludur. Bilime uy, tam izolasyonu sağla, yakın temastan kaçın. Fabrikanda, iş yerinde iş arkadaşlarıyla kararlaştır ve ertesi gün işe gitme! Hiçbir yasa, hiçbir düzen gücü seni evinden çıkarıp çalışmaya zorlayamayacaktır. Bu durumda bütün tehditler önce ricaya, sonra da yalvarmaya dönecektir. İşçi ve emekçiler bunu yapmayı başarırsa işte o zaman bir şeyler köklü olarak değişir ve geleceği işçi ve emekçiler lehine yeniden kurmak olanaklı olabilir. Bunu yapmanın koşulları hiçbir dönemde bu kadar meşru ve haklı olmamıştı.

Nisan / 2020